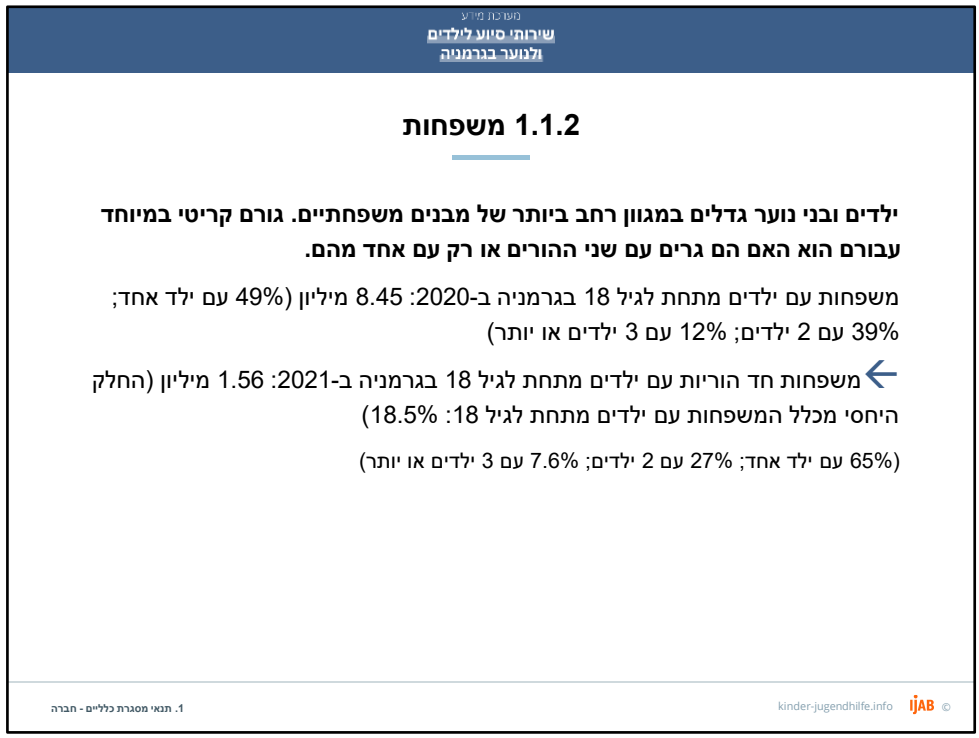

1.1.2 משפחות

העשורים האחרונים התאפיינו בירידה במספר המשפחות בגרמניה. בעוד שב-1996 חיו בגרמניה כ-13.2 מיליון משפחות, מספרן ירד ל-11.9 מיליון ב-2022. אם מחשיבים רק משפחות עם לפחות ילד אחד מתחת לגיל 18, מדובר ב-2020 ב-8.45 מיליון משפחות.

ילדים ובני נוער גדלים במגוון רחב ביותר של מבנים משפחתיים. ישנן למשל משפחות חורגות, "משפחות טלאים", משפחות חד-הוריות, משפחות אומנה, הורים נשואים או שאינן נשואים ומשפחות של בני זוג מאותו המין. גורם משמעותי עבור ילדים ובני נוער הוא האם הם גרים עם שני ההורים או רק עם אחד מהם. במשפחות של שני הורים, שניהם יכולים להתחלק ביניהם בחינוך הילד, במשימות היומיומיות ובפרנסת המשפחה. כשילדים או בני נוער גדלים עם הורה אחד בלבד במשק הבית, הורה זה בדרך כלל צריך למלא בעצמו התפקידים הללו. במקרים מעין אלה, לרוב מדובר בפרידה או גירושין מההורה השני שקדמו לכך, מה שעלול לגרום גם למתחים נפשיים (גבוהים) הן עבור האב או האם החד-הוריים והן עבור הילדים ובני הנוער.

רוב הילדים ובני הנוער גדלים בבית בו נמצאים שני ההורים, כלומר יחד עם בני זוג נשוי או זוג המנהל משק בית משותף. ב-2021, משקי הבית החד-הוריים היוו כ-18.5% מכלל המשפחות עם ילדים מתחת לגיל 18. מצד אחד, שיעור המשפחות החד-הוריות עולה עם עליית גיל הילדים. מצד שני, מספרן גדל באופן משמעותי במשך תקופה ממושכת, אך ירד שוב במידה מועטה לאחר 2016.

במקביל, גם שיעור ההורים המועסקים שלהם ילדים קטנים נמצא בעלייה. במשפחות בנות ילד אחד או שניים, שיעור המועסקים היה ברמה דומה ב-2021. 67.6% מההורים לילד אחד ו-69.4% מההורים לשני ילדים עבדו. בקרב הורים לשלושה ילדים לפחות, שאחד מהם לפחות בגיל הגן, עמד שיעור המועסקים על 57.3%.

התוכניות המוצעות לרווחת הילדים, כמו מעונות יום, מהוות סיוע חיוני לילדים רבים ולבני משפחותיהם. התמיכה במשפחות שניתנת על ידי שירותי הרווחה לילדים ולנוער עשויה, למשל, לאפשר את עבודתם של ההורים או להקל עליה, וכן לסייע להם במשימות ובאתגרים היומיומיים.

לקריאה נוספת

Böwing-Schmalenbrock, Melanie/Detemple, Jonas/Meiner-Teubner, Christiane (2021): Aufwachsen in Deutschland – Rahmenbedingungen der Kinder- und Jugendhilfe, in: Autorengruppe Kinder- und Jugendhilfestatistik: Kinder- und Jugendhilfereport Extra 2021, Dortmund, p. 7–11.
Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (ed.) (2020): Familie heute. Daten. Fakten. Trends. Familienreport 2020, Berlin (https://www.bmfsfj.de/blob/163108/edcf52db42aa6bc27683f797f16a350e/familienreport-2020-familie-heute-daten-fakten-trends-data.pdf (last accessed: 10.07.2023).
Statistisches Bundesamt: Auszug aus dem Datenreport 2021: Familie, Lebensformen und Kinder; Online: https://www.destatis.de/DE/Service/Statistik-Campus/Datenreport/Downloads/datenreport-2021-kap-2.html (last accessed: 10.07.2023).